

Závěrem

Notáři jako soudní komisaři plní důležitou a nezastupitelnou úlohu v našem právním řádu. Notáři jsou na území České republiky po dlouhé období. V rámci dědického práva působí jako soudní komisaři, tedy jako osoby pověřené provedením některých úkonů jménem soudu.

Ve své práci jsem se pokusila zaměřit na změny, které přinesla tzv. souhrnná novela, která významným způsobem zasáhla do výkonu notářství. Novela posílila postavení notáře jako soudního komisaře. Notář na základě pověření soudu provádí téměř všechna rozhodnutí jménem soudu. Pro účastníky řízení je jistě výhodné, že se mohou již před notářem, po vyhlášení usnesení, vzdát svého práva na odvolání. Vzdají-li se práva na odvolání všichni účastníci, usnesení vydané notářem nabývá právní moci a v jednodušších případech je účastníkům ihned vydáno. Tím dochází ke značnému zrychlení dědického řízení a účastníci již nemusí soudního komisaře více navštěvovat. Pro soudní komisaře znamená tato novela sice nesrovnatelně více administrativy, ale celkově si myslím, že je pozitivním přínosem, protože notář vrací soudu již spis pravomocně skončený, včetně vyhotovení veškeré tzv. porozsudkové agendy.

Další změnou, podle mého názoru také pozitivní, bylo zařazení ustanovení o centrální evidenci manželských smluv do notářského řádu, kterým se zavádí Centrální evidence manželských smluv, kterou stejně jako evidenci závětí vede Notářská komora České republiky. Soud podle dřívější úpravy zjišťoval pouze na základě prohlášení účastníků řízení, zda manželé neměli uzavřenou smlouvu, která by měnila úpravu jejich majetkových vztahů, jak umožňuje § 143a ObčZ. Od 1. července je každý notář povinen takovou smlouvu po jejím sepsání zanést do evidence. Soudní komisař následně po převzetí spisu zjišťuje, zda zůstavitel, který měl v době své smrti uzavřené manželství, neuzavřel smlouvu o rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů, smlouvu o vyhrazení vzniku společného jmění manželů ke dni zániku manželství nebo smlouvu uzavřenou mezi mužem a ženou, kteří chtějí uzavřít manželství, tzv. předmanželskou smlouvu. Dědicové totiž často o této smlouvě nemusejí vědět, popřípadě pozůstalý manžel, pro kterého byla smlouva nevýhodná, na ni mohl „zapomenout“.

Souhrnná novela přinesla ještě další změny, které se týkají postavení a působnosti notáře a mají přispět ke zrychlení a zefektivnění soudního procesu. V řízení o dědictví je to

například ustanovení o zajištění dědictví, které se provede zejména jeho uložením u soudního komisaře nebo u soudu.

V mé práci jsem ale největší pozornost věnovala právě ustanovení § 38 OSŘ, které posílilo postavení notáře jako soudního komisaře v dědickém řízení a Centrální evidenci manželských smluv. Jak jsme již výše uvedla, domnívám se, že tyto změny skutečně vedou k celkovému zefektivnění dědického řízení.

Na závěr bych ještě ráda uvedla, že notářství, tedy činnost notářů, je specifickou právní činností, která spočívá zejména ve tvorbě veřejných listin o právních úkonech, osvědčování právně významných skutečností, avšak také v činnosti notáře jako soudního komisaře. I když se v některých okamžicích nebo případech mohou objevit negativní ohlasy veřejnosti směrem k notářům, jsou to právě oni, kdo jsou teoretickými, praktickými i respektovanými znalci dědického práva.